

وضعیت استان ایلام از دیدگاه جغرافیایی و منابع آبی

استان ایلام با وسعتی در حدود ۱۹۰۴۵ کیلومتر مربع حدود ۱/۵ درصد مساحت کل کشور و جمعیتی بالغ بر ۵۵۰ هزار نفر (حدود ۰/۸ درصد جمعیت کشور) با ترکیب ۵۱/۶ درصد شهری و ۴۸/۴ درصد روستائی و جمعیت با سواد ۵۷/۴ درصد و در غرب کشور با ۴۲۵ کیلو مرز مشترک با کشور عراق قرار دارد.

استان ایلام متشکل از ۷ شهرستان (ایلام، ایوان، آبدانان، مهران، دره شهر، دهلران، و شیروان چرداول) و ۱۸ شهر و ۱۷ بخش، ۳۶ دهستان و ۷۵۳ آبادی است.

همسایه های ایلام از شمال کرمانشاه، از شرق لرستان، از جنوب خوزستان و از غرب کشور همسایه می باشند.

استان ایلام دارای مختصات زیر می باشد:

ایلام در عرض شمالی بین ۳۱ درجه و ۵۸ دقیقه تا ۳۴ درجه و ۱۵ دقیقه از خط استوا و طول شرقی ۴۵ درجه و ۲۴ دقیقه تا ۴۸ درجه و ۱۰ دقیقه از نصف النهار مبدأ (گرینویچ) واقع است.

بخش بزرگی از استان ایلام به دلیل استقرار در رشته کوه زاگرس، کوهستانی می باشد. در جهت شمال غربی - جنوب شرقی استان، کوه مرتفع و گسترده، کبیرکوه به طول تقریبی ۱۶۰ کیلومتر قرار دارد. و کوه "قلاقران" به ارتفاع ۳۰۶۲ متر و "مانشت" به ارتفاع ۳۶۵۶ متر از سطح دریا در این رشته کوه واقع هستند.

در مناطق جنوب و غرب استان و در مجاورت مرز بین المللی با کشور عراق، دشتهای کم ارتفاعی چون دشت عباس، و دشت مهران قرار دارد. در این دشت ها شرایط برای کشاورزی در مقیاس با **** و هم چنین ترانزیت کالا و مسافر به کشور عراق، بسیار مساعد و مناسب می باشد در کل استان حدود ۳۵۰/۰۰۰ هکتار اراضی دارای قابلیت زراعتی است که از آن حدوداً ۵۰-۶۰ هزار هکتار آبی می باشد.

جمعیت آب و هوا

با توجه به اختلاف ارتفاع موجود و اختلاف درجه ی حرارت و میزان بارندگی در بخشهای شمالی، جنوبی و غربی استان از نظر آب و هوایی، سه منطقه ای سردسیری، گرمسیری و معقول را می توان در آن مشاهده کرد.

منطقه ی سردسیر، شامل مناطق کوهستانی شمال، شمال غربی استان، و دارای زمستانهای طولانی با حداقل درجه حرارت ۱۵ درجه سانتیگراد، زیر صفر و میزان بارندگی بیش از ۵۰۰ میلیمتر می باشد.

منطقه ی معتدل، شمال دیگر مناطق استان با حداقل درجه حرارت ۱۵ درجه زیر صفر حداکثر ۴۰ درجه و میزان بارندگی ۴۰۰-۲۵۰ میلیمتر می باشد.

منطقه ی گرمسیری: شامل مناطق غربی و جنوب غربی استان است که دارای تابستانهای گرم است و حداکثر درجه ی حرارت آن به ۵۰ درجه و میزان بارندگی به ۲۰۰ میلیمتر می رسند.

منابع آبی استان

منابع آبیهای سطحی

ریزشهای جوی بر پهنه جغرافیایی استان در حدود ۸ میلیارد متر مکعب در سال برآورد شده است که از آن ۴/۹ میلیارد مترمکعب (۶۱ درصد) تبخیر و تعرق میشود و ۱/۲ میلیارد متر مکعب (۱۵ درصد) نفوذ میکند، و ۱/۹ میلیارد متر مکعب (۲۴ درصد) در رودخانه ها جریان می یابند با در نظر گرفتن ۱/۱۳ میلیارد متر مکعب ورودی به استان، مجموع **** سالانه رودخانه (در حد ۳/۰۳ میلیارد متر مکعب برآورد میشود. که از آن ۰/۹۶ میلیارد متر مکعب از کشور به طرف عراق خارج میشود و ۱/۵۴ میلیارد متر مکعب از استان خارج و به رودخانه کرخه وارد می شود و تنها ۰/۵۳ میلیارد متر مکعب (۱۷ درصد) استحصال می شود.

از نظر تقسیم بندی هیدرولوژیک و با توجه به نقشه های توپو گرافی و شبکه هیدروگرافی، رودخانه های استان به ۱۵ زیرحوضه و از نظر حوضه های آبریز به دو حوضه آبریز مرزی و مرکزی (کرخه) تقسیم می شود.

رودخانه های حوزه آبریز مرزی اکثراً از جنوب کبیرکوه سرچشمه گرفته و پس از **** نمودن دشتهای واقع در پائین دست حوضه های آبریز از مرز خارج و به طرف کشور واقع جریان می یابند. مهمترین رودخانه های مرزی از جنوب به شمال عبارتند از: دویرج، میمه، چنارگه، گاوی، کنجانچم، گدارخوش، **** و کنگیر.